

Oplata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi: a) w Warszawie rocznierz. 7 kop. 20 (złp. 48); b) kwartalnie rs. 1 kop. 80 (złp. 12); miesięcznie kop. 60 (złp. 4).

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie zprez. rocznierz. 12 (złp. 30); miesięcznie rs. 3 (złp. 7 1/2). W prowincji z dodatkiem 1 kwartału rs. 1 kop. 80 (złp. 12).

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Łazarza B.

Wschód słońca o g. 8 m. 7. — Zach. o g. 3 m. 46.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nro 391, naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni zimna 2, wczoraj w poł. ciepła 3. Wysokość wody na Wiśle stóp 4 cali 11.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ MICHAŁ MIKOŁAJEWICZ, dziś rano racył przybyć z Petersburga do Warszawy. JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ zajęła rezydencję w pałacu Belwederskim.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutek przedstawienia JO. Księcia Namiestnika Królestwa, NAJMIŁOŚCIWIEJ dozwolił racył przebywającym w Anglii wychodźcom Polskim: Adolfowi Głogowskiemu, Janowi Widmańskiemu, Jakóbowi Giebulowskiemu, Karolowi Idźkowskiemu, Henrykowi Ostrzeszewiczowi i Józefowi Palińskiemu, powrócić do Królestwa, na zasadach NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 15 (27) maja roku bieżącego.

— Pan Willmers fortepianista, ma zamiar dać się słyszyć, w następną niedzielę w południe w salach ređutowych przy teatrze.

Wybory w Resursie Kupieckiej.

Przy nadchodzących (a nawet w chwili drukowania tego artykułu odbywających się już zapewne) wyborach na członków komitetu resursy kupieckiej, nie od rzeczy może będzie zwrócić uwagę na stan tej resursy i zasługi dzisiejszych członków komitetu.

Resursa kupiecka przed niezbyt dawnym jeszcze czasem, bo przed uformowaniem dzisiejszego komitetu, kilkuset zaledwie członków licząca, dziś ma takowych blisko tysiąca. Dochody jej co najmniej potroiły się, zakres zabaw znakomicie rozszerzył, gmach wewnątrz i zewnątrz radykalnie został ozdobiony, restauracje wielkiej wagi dokonane, ilość gazet i pism perjodycznych, w dwójnasób prawie powiększona, i z tem wszystkim długi zmniejszyły się.

Obok tego zauważyć należy fakt rzeczywistego znaczenia towarzyskiego, mianowicie — bezprzykładne dotąd zbliżenie się i podanie przyjaznej dłoni, różnych warstw i odcieni społeczeństwa.

Nie chcemy przypominać to, czem Resursa kupiecka była dawniej i czem jest dzisiaj. Samo porównanie jest tak wymowne, że żadnych dowodów dalszych nie wymaga. Te ciągle ulepszenia i reformy są tylko początkiem i skazówką tych, które się dokonać mogą, jeżeli administracja pozostanie nadal w ręku tych, których zabiegłości, usilności i energii, zawdzięczyć należy dzisiejszy stan kwitnący.

Wszelkie rozdwojenie przy wyborach, rozdzielając siły członków, których głosy zapewniły wybór dzisiejszego komitetu, sparaliżuje je i posłuży do zapewnienia tryumfu tym, których niekoniecznie może chcieliby widzieć przy administracji.

Dla dobra całego stowarzyszenia, należy pominąć niektóre niechęci, choćby nawet były usprawiedliwione, i niezważać na drobne kwestje osobistości.

Nie zdaje nam się zupełnie logicznym, aby np. właściciel dobr odbierał zaufanie rządcy, który pod wszelkimi względami majątek jego do kwitnącego stanu doprowadził, w chwili kiedy tenże jest w trakcie ciągłego ulepszenia takowego na zasadzie raz powziętych i obmyślanych przez siebie planów. Inny rządcza choćby przy najlepszych chęciach, może nie umieć dokończyć dzieła przez poprzednika rozpoczętego.

Nie rozumiemy opozycji bez celu, co gorsza, wbrew własnemu interessowi, jedynie dla przyjemności robienia opozycji.

Kwestja ta jakkolwiek drobnego znaczenia dla ogółu, więcej jest ważną dla tych, którzy wchodzi w skład resursy kupieckiej, i którzy tem samem największych dogodności i możliwych rozrywek chcą i mają prawo oczekiwać.

To spowodowało i ośmieliło nas do skreślenia tych słów kilku, bo dla dobra Resursy bardzo byłoby do życzenia, aby dzisiejszy komitet w ca-

łkowitym składzie bez żadnego wyłączenia, utrzymać się mógł.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Depesze Telegraficzne.

London 12go Grudnia. Znany apostoł wstrzeźliwości ojciec Mathew, w poniedziałek (8 b. m.) zakończył życie w Queenstown (w Irlandji). Miał on lat 67 i od kilku lat już bardzo był cierpiący.

Paryż 11 Grudnia. (Wieczorem). Wiadomości z Neapolu datowane 9 b. m. dają kilka nowych szczegółów w przedmiocie zamachu wykonanego przeciw osobie Jego Król. Mości w dniu 8 b. m.:

W czasie deflowania armji młody żołnierz od strzelców konnych, ochotnik kalabryjski, poskoczył ku Królowi uzbrojony pałaszem bagnietowym. W gwałtowności ciosu broń ta zwinęła się o siodło konia na którym Król siedział i dla tego Król bardzo słabo dotknięty został w piersi.

Król pozostał na koniu przeszło godzinę jeszcze po zamachu i dokończył przegląd upewniając otaczających go ambassadorów, iż żadnego uszkodzenia nie poniósł.

Lud towarzyszył Jego Kr. Mości aż do pałacu z pełnemi zapalą okrzykami. Po pierwszym opatrzeniu Król wyjechał znowu w powozie i przejeżdżał po ulicach wśród gęstych tłumów ludu.

Morderca aresztowany i badany względem powodów które go skłoniły do spełnienia tak obrzydliwej zbrodni, odpowiedział, że spełnił otrzymany rozkaz.

W dniu 9 Król przyzydował na radzie ministrów i dawał liczne posłuchania publiczne.

Paryż 12 Grudnia. Monitor ogłasza dziś sprawozdanie Banku francuzkiego. Akt ten okazuje powiększenie gotowizny w kassie Banku o 34 milj. Rachunek bieżący skarbu przedstawia także powiększenie o 3 milj., a rachunki prywatne powiększenie o 13 milj.

Portfel (zapas papierów) zmniejszył się o 7 milj.,

ARTYKUŁ.

OBRAZEK Z ŻYCIA.

przez

Józefa Korzeniowskiego.

(Ciąg dalszy).

Zbudowany i rozmarzony wrócił p. Zenon do dworu. Przedmiotów do rozmowy niebrakło, tak, że się niepostrzegł, jak przeszedł obiad, minął dzień, znikł jak z bicza trzasł wieczór, i uderzyła jedenasta. Trzeba więc było powiedzieć dobranoc i udać się na spoczynek.

Wszakże nie tegi to był spoczynek dla pana Zenona, bo znowu nie mógł zasnąć do godziny trzeciej, a o piątą, gdy mu się marzyła scena przed kościołem, gdy mu się zdało że wzięwszy ztamtąd pod rękę pannę Magdalenę prowadził ją napowrót do świątyni, której drzwi były otwarte, a ołtarz jaśniał mnóstwem świec rozpalonych, poczuł, że go ktoś trąca w ramię. Był to generał już całkiem ubrany. Pan Zenon ze-

rwał się, przetarł oczy i patrzył ze zdziwieniem na wuja, który się śmiał i puszczał delikatnie dymek z fajeczki którą palił.

— Wstawaj, kawa ci ostygnie. Ja już piłem, rzekł stary.

Spojrzał pan Zenon na stół i postrzegł rzeczywiście cały przybór dla siebie przygotowany. Przetarł więc znowu oczy, które czuły zbyt ranną porę i zapytał:

— A któraż to godzina, wuju kochany?

— Ale już po piątą, powóz przed gankiem, rzeczy spakowane; czekamy tylko na ciebie — odpowiedział generał serjo.

— Jakto? więc już jedziemy? — zawołał młody człowiek siadając na łóżku.

— Alboż nie dosyć! — odpowiedział stary. Gdybyśmy jeszcze zostali, byłaby to niedelikatność. To są ludzie czynni, zajęci i nie mają czasu nas bawić.

— Jakżeż? itak wyjechać bez pożegnania? — rzekł znowu pan Zenon melancholicznie.

— Ja pożegnałem się wczoraj — odpowiedział generał puściwszy ładny słupek błękitnego dymku, który się rozwił w powietrzu, jak dzisiejsze nadzieje p. Zenona.

— I wujaszek znowu mię nie ostrzegł, że tak rano wyjedziemy — rzekł młody człowiek z za-

tem — doprawdy nie godziło się. Bóg wie za co mię ci ludzie wezmą.

Generał chrząknął, odwrócił się i śmiał się w duchu z siostrzeńca, który go najuroczyściej zapewniał, że się nigdy nie zakocha. Po chwili dopiero odpowiedział:

— Z gospodarzem domu pożegnasz się na ganku, bo on pewnie ranię wstał od nas. On zaś pożegna od ciebie żonę i córkę, które naturalnie śpią jeszcze. Gdybyśmy wyjeżdżali o siódmą, uważałyby to za powinność swoją wstać, i to by im zapewne zrobiło przykrość. Dla tego to wybrałem piątą i zapowiedziawszy pani sędzinie i pannie Magdalenie, że tak rano jechać muszę, prosiłem żeby się sobie należycie wyśpały.

Pan Zenon ruszył ramionami, a widząc, że ludzie wynoszą resztę rzeczy, że wuj nie żartuje, wstał, ubrał się prędko, połknął filiżankę kawy i za generałem, który włożył swoją czapkę na bakier, pochrząkiwał i laską swą stukał, wyszedł na ganek. Tam w rzeczy samej był sędzia, który ich jak najuprzejmiej pożegnał. Gdy generał siadał do koczka, pan Zenon spojrzał na zegarek. Było wpół do szóstej. Niestety! pomyślał sobie, to zanadto rano! Usiadł więc zważały, ale nim konie ruszyły, obejrzał się jesz-

cyrkulacja biletów bankowych o 12 milj. Zaliczenia na papiery publiczne, akcje i obligacje kolei żelaznych, zmniejszyły się o 25 milj. i wynoszą już tylko 64 milj.

Paryż 13 Grudnia. Książę Fryderyk Wilhelm pruski oglądał wczoraj publiczne gmachy, a wieczorem z Cesarzem i Cesarzową znajdował się w teatrze wielkiej opery. Wczoraj książę i cały skład poselstwa pruskiego obiadowali w Tuileries. (Pr. St. Anz.)

A N G L J A.

Londyn 10 Grudnia. Jeden z tutejszych dzienników podaje następującą modlitwę którą znaleziono w puljaresie sir Roberta Peel kiedy spadłszy z konia zakończył życie w dniu 2 lipca 1850 roku:

„Wielki i miłosierny Boże, władco wszystkich narodów, dopomóż mi abym codziennie do Ciebie się uciekał i błagał Cię o mądrość i łaskę jakich potrzebuję na wysokim stanowisku do którego mię Twoja opatrność powołała. Umocnij o Boże moje zdolności, aby wielkie i ważne sprawy których strzedz Twój sługa jest powołanym, nie poniosły szkody przez znużenie mego ciała lub pomieszanie umysłu. Zaszczęć mię, błagam cię o Panie Twoją łaską, abym wszelkie złe skutki, zaniedbania lub błędy pochodzące z niedostatecznych moich wiadomości, słabości mego zdania lub niewiary, mógł zawsze poprawić i nadal ich uniknąć. Spuść łaskę Twoją na moją królową i kraj. Kieruj zamiarami tych wszystkich którzy wysokie stanowiska zajmują, aby wszystko to czynili co spokojność i porządek publiczny utrzymać, przemyśl podnosić, a niedoli ulżyć może. Racz dozwoleć aby to co ja lub ktokolwiek inny ku dobru publicznemu zaprojektuje, o ile ludzka słabość dozwole, z szczerą przychylnością przyjmowane było i ażeby każdy rozsądny i użyteczny początek, do szczęśliwego rezultatu został doprowadzony. Mnie twemu słudze o miłosierny Boże pozwól abym przez sprawy publiczne nie został tak bardzo obciążony, aby Twoje słowo we mnie nie stało się nieurodzajnem. Racz sprawić aby opór i trudności nie doprowadziły mię do tego, żebym zбочzył z wąskiej ścieżki która do żywota wiecznego prowadzi. A gdybym o dobrotliwy Ojczy, pomimo mego obecnego życzenia i postanowienia, miał od dróg Twoich odstąpić, Ty mnie o Boże nie chciej opuścić, który Cię o łaskę Twoją i opiekę na wszystkie czasy błagam, przez zasługi naszego orędownika i Zbawiciela Jezusa Chrystusa, któremu z Tobą i Duchem Świętym niech będzie cześć i chwała na wieki, Amen!»

Jakże piękną jest ta modlitwa męża stanu którego cele po za obręb spraw ziemskich ku niebieskiemu królestwu wybiegają.

— Wiadomo że w roku 1852 okręt *Resolute* pod dowództwem kapitana Kellett, razem z okrętem *Assistance* pod dowództwem kapitana Belcher, wysłany został na północne przybiegunowe wody dla wyszukania wyprawy kapitana sir Johna Franklina. Statek *Resolute* dostał się tak głęboko między lody że osada jego po nadludzkiej prawie

cze na dom, w którym mu tak słodko parę dni zeszło i gdzie myśli swoje zostawił. Szyby okien ładnie jaśniały, a za jedną z nich postrzegł białą sukienkę, i rączkę, i do szkła przytuloną twarz rumianą, uśmiechającą się, ale niby samsuconą i tęsknym wzrokiem na dziedziniec patrzącą. Droga to była dla p. Zenona chwilka. Poznał on pannę Magdalę, ale w radości swęj nim się zdobył na ukłon, już go konie uniosły. Wszakże ta myśl, że tak rano wstała, żeby go jeszcze obaczyć, rozpedziła jego zły humor, rozpromieniła oblicze radością, a duszę nadzieją, że nie napróżno się tak nią zajął, że jeżeli wszystko się tak złoży, jak wnosić może z tego, co wczoraj widział i słyszał, a szczególnie jak z tej szyby, w którą śliczne lice swe oprawiła, rokować wolno, zyska szczęście, jakie Bóg tylko wybranym swoim daje. Tak myśląc patrzył bystro na zielone pola, które mu stokroć piękniejszemi się wydawały, oglądał się naten dach, pod który radby był jak najprędzej powrócić, a gdy Zielonosielec znikł mu już z oczu, znowu zaczęła się pustka piaszczysta i nudna, zasunął się w głąb kocza, nacisnął czapkę na oczy, przymrużył je, udając że śpi, aby nie był zmuszonym do rozmowy, aby miał czas swojemi pieścić się marzeniami.

wysileniach, aby go znowu na wodę wydostać, ujrzała się nakoniec zmuszoną zostawić go losowi. Statek ten z początkiem bieżącego roku przez jeden statek amerykański łowiący wieloryby został znaleziony o 1,200 mil morskich od punktu w którym go lody zatrzymały i odprowadzony do New-York. Tam rząd amerykański odkupił go od owego łowcy wielorybów i za zezwoleniem kongresu, kazał go wyreparować, odnowić, opatrzyć w nowe żagle i liny, aby go narodowi angielskiemu przelać w podarunku. Statek ten z osadą wybraną z marynarki Stanów Zjednoczonych, znajduje się już w drodze do Anglii, i w Portsmouth czynią się wielkie przygotowania na przyjęcie go i naturalnie władze angielskie niczego niezamiedbują, aby na ten dowód uprzejmości amerykańskiej, odpowiedzieć z największą grzecznością i uprzejmością w przyjęciu marynarzy Stanów Zjednoczonych. (Neue Pr. Zeit.)

Londyn 11 Grudnia. J. K. W. książę Fryderyk-Wilhelm pruski pożegnał wczoraj rodzinę królewską w Osborne na wyspie Wight, udając się z powrotem na ląd stały. Mały jacht parowy *Fairy* powiózł go wśród gwałtownej burzy do Portsmouth gdzie go władze portowe wśród huków dział z baterji uroczyście przyjęły. Książę niezwłocznie udał się na stację kolei i odjechał prosto do Dover. Tu oczekiwał paropływ *Vivid* który księcia na drugą stronę kanału przewiózł.

— Ministerstwo spraw wewnętrznych ze względu na mnożące się coraz bardziej rozboje na ulicach Londynu, postanowiło stołeczną policję nadzwyczajnie wzmocnić i w tym celu ogłosiło, że każdy obywatel może dla dobra publicznego złożyć przysięgę jako specjalny konstabl. Każdy składający przysięgę otrzyma na znak, trzy ćwierci łokcia długą łaskę konstabla z ołowianą galką i może w razie potrzeby na swoją odpowiedzialność aresztować podejrzane lub zakłócające porządek osoby. Ostatni raz podobne mianowanie specjalnych konstablów miało miejsce w czasie agitacji chartystów w roku 1848.

(Neue Preussische Zeitung.)

F R A N C J A.

Paryż 11 Grudnia. Giełda musiała dziś zręczyć się zniżenia stopy eskonta banku francuzkiego w tym tygodniu, dla tego kursa renty które z początku poprawiły się wskutku znacznych zakupów, wkrótce zachwiały się i wszystkie inne papiery poszły za tą dążnością. Ale bilans banku który jutro ogłoszony zostanie w *Monitorze*, przedstawia bardzo zadowalające cyfry. Inkasso wynosi obecnie 198,310,000 fr., to jest o 35 milionów więcej niż w zeszłym miesiącu.

Renta 3%, która rozpoczęła na 68,20, spadła do 67,90 i z trudnością trzyma się na tym kursie. Kredyt ruchomy bardzo poszukiwany z początku i płacony po 1550, spadł na 1525.

Koniec giełdy był nieco lepszy, wszystkie papiery były chętnie kupowane. Renta podniosła się do 68. Kredyt ruchomy doszedł do 1540.

Bank hamburski zniżył stopę eskonta na 5%.

— Wiadomości z Sycylii potwierdzają dziś przy-

Jak się p. Zenon bawił w Warszawie, to łatwo sobie wyobrazić. Jenerał który oprócz chęci rozerwania zasępionego, tęskniącego za czemsiś młodzieńca, miał jeszcze parę interesów, załatwił je, odwiedzał dawnych kolegów, którzy w mieście mieszkali, rodzajem się i rozwijającym na dobrą skalę uczuciem, w sercu pana Zenona niezmiernie ucieszony, nie przewidując jakieby mogły zrodzić się przeszkody, aby się gorącemu życzeniu jego nie stało zadość, był w najlepszym humorze, poświstywał sobie różne wojskowe piosneczki, i coraz nowe rozrywki panu Zenonowi proponował. Ale pan Zenon nie chciał nigdzie być, nie widzieć, od rana wychodził na spacer w aleje, błąkał się po Łazienkach, wracał do miasta dopiero wtedy, gdy go głód przynaglił, wieczorem na komedjach nie śmiał się, na dramatach ziewał, a na balecie raz zasnął. Widząc to jenerał, po dziesięciu dniach takiej męki zaproponował mu powrót do domu. Pan Zenon ucieszył się bardzo, a w pół godziny był już gotów do drogi.

Nocowali w Pułtusk. Pozostało jeszcze czterdzieści kilka wiorst od tego miejsca, gdzie myśli jego dążyły. Nazajutrz więc młody człowiek wstał raniiej, niż stary wojak; a gdy się jenerał obudził, postrzegł, że p. Zenon już się golił, —

tłumienie powstania, i z Neapolu dowiadujemy się że zamach na króla rzeczywiście pozostał bez żadnego skutku, król nie odniósł nawet najmniejszego draśnięcia.

— Książę Aumale który od niejakiego czasu znajduje się w Hiszpanji przy swoim bracie księciu Montpensier, ma w dniu 25tym b. m. wyjechać do Sycylii, w celu zwidzenia tamtejszych swoich posiadłości. Nie potrzebujemy dodawać że ta podróż w której księciu towarzyszyć będą jego małżonka i dzieci, nie ma żadnego związku z interesami politycznymi i nawet zostałaby odroczonej jeśli by zawichrzanie w Sycylii nie ustaly.

— Wszystko co się tyczy katastrofy statku *Duroc*, tak bardzo zajmuje tu uwagę powszechną, że każdy szczegół w tym przedmiocie przyjmowany jest z natężoną ciekawością.

Skała Mellish na którą schronili się ludzie rozbitego statku wraz z jego dowódcą p. de Lavaissiere de Lavergne, zaledwie wznosi się na 4 metry nad powierzchnią morza, ale osloniona jest przeciw wałom morskim przez ławy koralu które rozciągają się na jakie 200 mil około wysepki i tworzą pewien rodzaj naturalnego portu.

W tém położeniu jeśli dowódca rozbitego statku uznał stosownem czekać na przybycie pomocy, która jak wiemy została mu posłana z wysp indoholenderskich, można spodziewać się że wszyscy jego towarzysze już w tej chwili są ocaleni, ponieważ mieli zapas żywności na cztery miesiące. Zachodzi tylko pytanie czy p. de Lavergne nie chwycił się innej drogi, o której wspomina p. Magdelaine, drugi oficer statku *Duroc* w swoim interesującym raporcie ogłoszonym w *Monitorze*, to jest czy nie czekając na pomoc o której przybyciu rzeczywiście nie mógł być pewnym, nie wiedząc czy wysłani przez niego koledzy zdołają dostać się do jakiegokolwiek lądu lub statku, nie puścił się zresztą towarzyszy na wodę, w czółnie które jeszcze w końcu sierpnia zaczęli budować z części rozbitego okrętu.

— Za pewność podają, że kredyt ruchomy podejmuje się pożyczki hiszpańskiej, względem której negocjował p. Mires.

— Pan Millaud został dziś zatwierdzony przez p. ministra spraw wewnętrznych, jako wydawca odpowiedzialny (gerant) dziennika *Presse*. (I. B.)

S Z W E C J A.

Szokholm 6 Grudnia. Dotychczasowy sprawujący interesa przy dworze hiszpańskim, szambelan baron Jerzy Mikolaj Adelsvard, mianowany został nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy dworze Cesarzsko-Rossyjskim.

Admirał Virgin udaje się do Kopenhagi w missji nadzwyczajnej. (Pr. St. Anz.)

W Ł O C H Y.

Turyń 7 Grudnia. W tutejszym świecie dyplomatycznym nie tak sądzą o wypadkach sycylijskich jak w dziennikach genueskich, możemy nawet zapewnić, że gabinet sardyński bardzo złagodniał względem króla neapolitańskiego. Król Ferdynand IIgi przysłał tu sprawującego interesa p. Canofani, człowieka wysoko ukształconego i swia-

Obrócił się stary do ściany, zaśmiał się w duchu i znowu niby chrapać zaczął. Pan Zenon ubrał się staranniej, niżby potrzeba było na drogę, zawiązał na szyję tę samą błękitną chusteczkę z białym prążkiem, która mu się stała tak miłą, jako przypomnienie, jako przepowiednia tożsamości uczuć, a widząc, że jenerał śpi tak długo jak nazłość, co mu się nigdy nie zdarzało ani w domu, ani w drodze, zaczął chrząkać, kaszlać, stukać obcasami, brzękać przyborem do kawy, którą sobie podać kazał. Jenerał niby obudził się i obracając się i podnosząc się rzekł:

— Cóż tak się tłuczysz, jak Marek po piekle?

— Ale czas już jechać, wujaszku — rzekł p. Zenon.

— A któraż to godzina?

— Już po siódmej i konie kazałem zaprzęgać — mówił pan Zenon jakby proszącym głosem.

— A! kazałeś zaprzęgać? A no, to wołajże Michała, będą wstawał — odpowiedział stary, poglądając z ukosa na błękitną chusteczkę, na ładną kamizelkę, na nowy Warszawski tużurek, w który siostrzeniec jego był odziany. Nie zrobił on żadnej uwagi, ale gdy przyszedł służący, zaczął się powoli ubierać, guzdrał się widocznie,

tego, który w ostatnich czasach okazał wiele taktu i zręczności i bardzo przyłożył się do tej zmiany w usposobieniu gabinetu naszego.

Więcej niż kiedykolwiek mówią obecnie o prawdopodobieństwie udania się pana Cavour do Paryża; polityka nie ucierpi przez jego nieobecność, gdyż niedawno umieszczono w ministerstwie spraw zagranicznych p. Salmone, człowieka światłego który dużo podróżował, wiele widział i zna dokładnie praktykę i poważną stronę spraw państwa.

— Możemy potwierdzić to wszystko cośmy dawniej już mówili. Dzięki wpływowi Francji, sekwestr dóbr emigrantów lombardzkich, został zniesiony. Posiadamy najkompletniejsze i najciekawsze szczegóły względem tych dokumentów i faktów jakie je poprzedziły. Nie należy wierzyć opowiadaniom ani dzienników urzędowych lombardzko-weneckich, ani mazzinistowskich-piemonckich. Wiadomo że dekret cesarski nie ma ani wstępu ani wyłączenia motywów, tylko wprost postanowienie, jak równie że gazety urzędowe Wenecji, Medjolanu i Werony otrzymały polecenie zamieszczenia go bez żadnych komentarzy i uwag.

Zniesienie sekwestru nie pociąga bynajmniej za sobą pozwolenia powrotu do królestwa lombardzko-weneckiego dla tych osób które zostały poddane sardyńskimi. Dekret mówi że aby mieć prawo powrotu, potrzeba podać prośbę o przyjęcie na powrót w poddaństwo austriackie. Tym sposobem pozycja przygotowana tym dekretem tej kategorii emigrantów, wyrównywa wiecznemu wygnaniu. Nie możemy powiedzieć że rząd sardyński zadowolony jest z tego sposobu zdecydowania tej kwestji. To pewna że dopóki książę Carignan nie uda się dla złożenia powinszowania Cesarzowi austriackiemu, dopóty możemy uważać że jeszcze nie wszystkie trudności między dwoma rządami zostały załatwione.

Drugie postanowienie wraca wolność 90ciu skazanym politycznym. Głośno przyklaskując temu aktowi, nie możemy jednak wstrzymać się od życzenia, aby Cesarz uzupełnił go, otwierając więzienie przeszło 200 więźniom politycznym, którzy zamknięci są w twierdzy Mantua i innych.

Jak też pójdą rzeczy w czasie pobytu cesarskiego w Medjolanie? Zdania są bardzo podzielone. Chciano dać bal w tamtejszym kassyno, ale to będzie trudno z powodu braku tancerek. Pan v. Burger spodziewa się jednak zwyciężyć te trudności, ale widzieliśmy że wszelkie jego zabiegi nie powiodły się kiedy chodziło o wynalezienie mera (podesły) dla Medjolanu. Nawet hr. Nava najwierniejszy i najprzysiężniejszy poddany Cesarza, o którym mówiono że przyjął tę posadę, wymówił się od niej, oświadczył, że własne jego uczucie dla Jego Ces. Mości nie pozwala mu brać udziału w polityce którą uważa za niezgodną z interesem kraju i utrzymaniem monarszej władzy austriackiej. Jednym słowem, niepodobna było znaleźć w całym Medjolanie człowieka, któryby się skłonił do przyjęcia obowiązku pierwszego urzędnika miejskiego. Musiano poszukać w Como hrab. Sebregandi radcę dworu, którego książę Meternich posłał do

Papieża Grzegorza XIVgo w epoce sławnego Memorandum 1831 r. (Indép. Belge).

— Czytamy w *Moniteur Universel*: Z Ankony 2 grudnia: Stan oblężenia został zniesiony w marszach Romanji. Prowincje Bolonji i Ankony są jedynie wyjęte z tego rozporządzenia ogólnego i wyjąwszy niektórych zmian, pozostaną jak dotąd pod władzą wojskową.—Jęj Król. Mość Królowa Krystyna odjechała ztąd dziś do Rzymu. (*Le Nord.*)

Rzym 1 Grudnia. Niedawno dzienniki doniosły o kradzieży popełnionej w San Carlo w Cattineri w klasztorze ojców Barnabistów. Ojciec prokurator jeneralny został napadnięty w nocy przez zamaskowanych zbrodniarzy, którzy go związali i zagrozili mu śmiercią, jeśli im nie wskaże miejsca gdzie schował 2000 skudów w złocie które niedawno odebrał dla klasztoru. Trudno się było opierać, wielbny ojciec uległ pogrożkom i złodzieje oddalili się ze swoją zdobyczą.

Kilka dni temu poczciwi ojcowie byli właśnie zgromadzeni w refektarzu, w tém na dziedzińcu dał się słyszeć odgłos jakby upadającego ciężkiego worka, a potem brzęk pieniędzy. Wybiegłszy z refektarza, znaleźli na podwórzu duży worek, z którego rozdartych boków wysypało się mnóstwo złota. Były to takie same pieniądze jak te które przed kilku dniami skradziono. Zabrano worek z tryumfem, policzono i pokazała się prawie ta sama summa, brakowało tylko kilka sztuk złota.

To cudowne odzyskanie straty różnie jest tłumaczone. Jedni widzą w tém nawrocie się złodziei, inni przypuszczają że winni uczynili ten zwrot aby uniknąć kary, bo zaczęto już nabierać pewności, że tak zuchwała kradzież nie mogła być spełnioną inaczej jak przez porozumienie się z mieszkańcami klasztoru. Ale zaci ojcowie kontenci że się wróciła zguba, nie chcą tej rzeczy dalej dochodzić, i my możemy pójść za ich przykładem.

— Królowa Marja Krystyna nie pojechała podobno dalej jak do Bolonji. Dziwna rzecz, dla czego jadąc z Florencji do Rzymu, królowa Krystyna udała się na północ, aby przejechać terytorjum Lazzariniego, bo ten dowódca bandytów uważa ten kraj za swoje królestwo.

W Bolonji królowa zwiedzała sanctuarium N. Panny de Sant Luc. Więcej nic nie wiemy o tej jej podróży.

Księżna rejentka Parmy i książę Modeny udali się do Wenecji, aby złożyć swoje uszanowanie Cesarzowi i Cesarzowej Austrii. Może królowa Krystyna miała ten sam zamiar i dla tego zmieniła drogę.

W pierwszą niedzielę adwentu Papież znajdował się w kaplicy sytyńskiej, na nabożeństwie celebrowanem przez jednego z nowych kardynałów, mgr Borbolani. Przy tej okoliczności widzieliśmy z zalem ciągly postęp zniszczenia na arcydziele Michała Anioła. Olbrzymi fresk, przedstawiający *Sąd ostateczny*, zapelniający całą tylną ścianę kaplicy, jest już tak uszkodzony pleśnią, że błękitne draperje nieba już wcale znikły.

Pomimo nadzwyczajnego pośpiechu w przygotowaniach na placu d'Espagna, około wzniesie-

nia kolumny Niepokalanego Poczęcia, nie sądzimy żeby ta robota mogła być skończoną na dzień 8 b. m. Ta kolumna ma być trzecią w szeregu olbrzymich głazów postawionych ręką ludzką. Kolumna Pompejusza w Alexandrii ma 9 stóp średnicy, kolumna Alexandryjska na placu admiralicji w Petersburgu ma stóp ośm, a kolumna placu d'Espagna ma sześć stóp średnicy. Co do wysokości, jest także mniejszą od dwóch poprzednich. Kolumna Pompejusza w Egipcie jest z granitu ciemnego, petersburska z granitu różowego z Finlandji, a ta która dotąd leży w bliskości kolegium *Propagandy*, wyrobiona jest z marmuru cypolińskiego z zielonemi żyłami.

Od granic Romanji 6 grudnia. Legacje znowu są w wielkiem wzburzeniu z powodu wiadomości z Sycylii. Rząd niedopuszczając wprowadzania dzienników zagranicznych, daje powód do tysiącznych wieści, najczęściej przesadzonych, a które rozchodzą się między ludnością i podniecają umysły. Wojsko austriackie stojące garnizonem w Bolonji, od dwóch dni stoi w koszarach pod bronią, w gotowości działania stosownie do okoliczności.

— Kardynał Viale Preła, arcybiskup Bolonji, opuścił to miasto w dniu 24 udając się do Wenecji, gdzie składał powinszowania Cesarzowi Franciszkowi Józefowi w imieniu Papieża. W dniu 2 b. m. wrócił do Bolonji.

— Zaczynają tu powątpiewać o podróży Cesarza austriackiego do Medjolanu. Jego Ces. Mość ma podobno wrócić wkrótce do Wiednia, gdzie go ważne sprawy powołują.

— Doszła nas tu smutna wiadomość z Wiednia, że hr. Franciszek Lavatelli, szwagier księcia Chigi, prałata rzymskiego, który reprezentował Papieża na koronacji NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA Wszech Rossji, został zamordowany przez nieznanego zbrodniarza.

Niewiadomo czy ta zbrodnia spełnioną została w skutku ducha stronnictwego, lub też osobistej zemsty. Hr. Lavatelli należał do opinji umiarkowanej liberalnej, dla tego miał przeciw sobie dwa stronnictwa krańcowe. Był on w zeszłym roku w Paryżu ze swoim synem i mówiono o zawarciu małżeństwa tego ostatniego z jedną z córek królowej Krystyny. (Indép. Belge)

Przegląd literatury krajowej.

PODRÓŻE DOMATORA

po kolejach, gościńcach i manowcach literackich.

(Ciąg dalszy).

V.

Śmieją się nieraz ze mnie sąsiedzi, widząc mię na łanie przy zniwie, lub siejbie, z książką w ręku, i żartując, powiadają, że gospodaruję z książki.

Z czego ja tam gospodaruję, czy z książki, czy z doświadczenia, najlepiej wie moja kieszeń; ale to pewna, że lubię sobie chodzić z książką, jeżeli znajdę taką przyjaciółkę, co mi do serca trafia.

Tego lata znalazłem ją, i łącząc za gospodarstwem, wszędzie ją z sobą nosilem, gdyż bardzo przypadła mi do smaku, uprzyjemniając tysiące

brał i kładł odzienie, kosztował kawę i odsyłał ją że zimna, słowem, tak zmęczył i zniecierpliwiał p. Zenona, że ten wzięwszy czapkę, rzekł:

— Ranek piękny, widok ze wzgórką za miastem ładny, nim się wujaszek zbierze i rozplaci, ja pojde szosą naprzód.

— A idź, idź, przejdź się. Nasiedzimy się dziś dobrze cały dzień — rzekł jeneral, śmiejąc się i zacierając ręce z radości, gdy pan Zenon drzwi za sobą zamknął.

W kwadrans potem już stary był w koczku i wkrótce dopędził siostrzeńca, który szedł spiesznie patrząc naprzód. Minęli Szelków, w Różanie kazał jeneral popaść konie. A choć p. Zenon krzywił się i perswadował, że to za blisko, stary się uparł i młody człowiek, nie chcąc się zdradzić i tając wielką niecierpliwosć, która go trawiła, nalegać nieśmiało. Koło godziny trzeciej pokazał się za Sieluniem Zienosielec. Pan Zenon patrzył ze wzruszeniem na tę zieloną wyspę wśród brzydkiej i pustej okolicy tak pięknie jaśniejącej. Wszystko tam było tak świeże, tak urocze, że młody człowiek napatrzył się nie mógł. Zdaleka błyskał krzyż kościołka, podnosiły się drzewa ogrodu, chwiała się poważnie topole, okrążające dwór, gdzie w tej chwili może

kto stał przy oknie i do chłodnej szyby przyłożył płonąca twarzyczkę i okiem tęsknem patrzył na dziedziniec, a uchem czujnem słuchał czy się nie rozchodzi turkot koł, czy kopyta siwoszów nie biją o twardą ziemię, czy wąsaty furman nie palnie z biczem i dzielnych nie osadzi biegunów. Wszystko to wyobrażał sobie p. Zenon, i dodał w myśli: Tym razem nie zaspane go mię tam zawiozą i dziś nie zaśmieje mi się w oczy i nie ucieknie, ale może łezka będzie w jęj oku, a rączka jęj wyciągnie się do mnie i gorącą dłoń moję spotka! Gdy tak myślał, zrownali się z ową ładną karczemką, koło której szła droga wysadzana do dworu. P. Zenon nie śmiał spojrzeć na wuja, który milczał, ale twarz mu płonęła, a serce biło tak gwałownie, że prawie widać było pod tużurkiem piersi jego poruszenie. Wtem furman wałnął z biczem, potrząsał licami, czwórka pomknęła się szybkim klusem, minęła drogę i poszła prosto szosą, podnosząc za sobą kurzawę. Pan Zenon osłupiał, sam nie wiedział co począć, obejrzał się boleśnie na dwór który usuwał się w tył i nikł z oczu przy zawrocie drogi, a potem na jenerala, który milczał i gdzie indziej patrzył. Chciał zrazu pochwycić jego rękę, przycisnąć do ust i prosić, aby kazał zawrócić i wstąpić tam, gdzie go serce już

tak mocno ciągnęło. Ale jak się tu wydać od razu, jak się zaprzeć wszystkich swoich dawniejszych oświadczeń i upewnień. Żał mu było tak drogiej sposobności, którą tracił, ale bał się wyznania któreby przyszło zrobić i upokorzenia, jakie by to za sobą pociągnęło. W takiej walce ujechali ze trzy wersty. Wtedy p. Zenon widząc że rzecz już naprawić się nie da, rzekł niby obojętnie:

— Wujaszekowi nie zdało się tym razem wstąpić do p. sędziego?

— Nie lubię uprzykrzać się znajomym i przyjaciółom — odpowiedział jeneral spokojnie. — Zresztą sędzia żegnając się z nami nie rzekł ani słowa i nie prosił nas, abyśmy z powrotem wstąpili. Według praw wrodzonej nam gościnności wypadało mu to zrobić, jeżeli sobie życzył mieć nas tak prędko u siebie.

— To prawda — rzekł smutno p. Zenon, i trąc ręką czoło umilkł.

Wkrótce jeneral zaczął inną rozmowę i o Zielonosielcu nie było już wzmianki.

(Dokończenie nastąpi).

